

*Zegel van de kooplieden van Harderwijk uit 1263.
Randschrift: "sigillum burgensium de herderewich"*

kwartaalblad van
HERDEREWICH
de oudheidkundige vereniging
van Harderwijk en Hierden

In dit nummer:

Van de bibliothecaris	pag. 2
Van de penningmeester	pag. 3
Veluwse sprengen en beken (verslag lezing H.L. Menke)	pag. 4
Het korte leven van Gerrit de Vries	pag. 11
De invloed van Johan Bavius de Vries op straatnamen	pag. 14
Rectificatie Waterplasartikel	pag. 15
Wat al mooi is - versus- het zou beter kunnen (6)	pag. 16
Geschiedenis en beheer Staverden (verslag lezing K. Dansen)	pag. 18
Excursie	pag. 21
11e genealogische Contactdag	pag. 22
Vroeger en Nu (2) Doelenstraat	pag. 23
Middeleeuwse muntslag in Harderwijk	pag. 24
Van alles wat ver-eeuw-igd (8)	pag. 26
Harderwikers en/of Hierders (9, genealogie Van Stralen)	pag. 33
Notulen Jaarvergadering van 20 februari 2001	pag. 39
Samenstelling bestuur en werkgroepen	pag. 40

Van de bibliothecaris

G.Berends

Uit het vorige Vittepraetje mocht u wellicht de indruk hebben gekregen, dat het bestand van onze bibliotheek uitsluitend uit boeken bestaat; niets is minder waar. Wij bezitten namelijk ook een uitgebreide collectie tijdschriften en periodieken, welke wij ontvangen van oudheidkundige verenigingen en van op onze geschiedenis gerichte werkgemeenschappen.

Van zusterverenigingen uit de omgeving ontvangen wij de volgende periodieken.

1. De "Kroniek" van de Oudheidkundige Kring Voorst
2. "De Mothoek" van de Heemkundige Vereniging Nuwenspete
3. "De Graver" van de Stichting Puttens Historisch Genootschap
4. "Heerde Historisch" van de Heerder Historische Vereniging
5. "Uth het Oulde-Bruck" van de Oudheidkundige vereniging "De Broeklanden" uit Oldebroek,
6. "Van 't Erf van Ermel" van de Oudheidkundige Ver. "Ermeloo".

Voorts ontvangen wij het tweemaandelijks Gelders Cultuurhistorisch tijdschrift "Gelders Erfgoed", met zeer lezenswaardige artikelen over de geschiedenis van onze provincie, alsmede uitgebreid boekennieuws, genealogisch nieuws en een tentoonstellingsagenda.

Voor de in archeologie geïnteresseerden onder ons, het tweemaandelijkse tijdschrift "Westerheem" en tot slot het kwartaalblad "Stichting Regiocontact Vecht-Veluwe-IJsselstreek". Deze stichting organiseert recreatieve activiteiten die aandacht vestigen op heemkundige, historische en landschappelijke waarden in de regio.

Schenkeningen

Van mevr. Kok-Spruit ontvingen wij* een achttal gelegenheids-enveloppen, in 1981 uitgegeven ter gelegenheid van de viering van Harderwijk 750.

Voorts de volgende boeken:

- 1 Van de familie Uittien: "Orde in 't gesticht, een eeuw veldwachter op Veldwijk 1898-1998". Dit boekje, voor een deel geschreven door ons lid Berend Karssen, belicht op vaak verrassende wijze het leven en

werken van een aantal mensen, waarvan de meesten van ons het bestaan waarschijnlijk niet eens kennen.

2. Van Robert Canrinus (schoonzoon van de auteur): "Herlevend Verleden 1891-1991", het verhaal van honderd jaar zorg voor verstandelijk gehandicapte mensen op 's Heeren Loo-Lozenoord.
3. Van de Stichting tot behoud van Elburger bidders en de Oudheidkundige Ver. Arent thoe Boecop: het jubileumboek "25 jaar Stichting tot behoud Elburger bidders". Een boeiend geschreven en fraai geïllustreerd overzicht van het reilen en zeilen van deze stichting. Voor de niet-Elburger is het jammer dat de foto's niet zijn voorzien van een verklarende tekst.
4. Eveneens van Arent thoe Boecop: "Elburg en Doornspijk in het jaar 1900". In het kader van de recente eeuw- en milleniumwisseling leek het de werkgroep "publicaties" wel een leuk idee een speciaal eeuwnummer te laten verschijnen. Een goede gedachte, want zowel in woord als in beeld is het een zeer geslaagd boekwerkje geworden.
5. Van een anonieme geveer: "Historisch bezit Koninklijke Landmacht". Een rijk geïllustreerd boekje, met informatie over de 29 Landmachtmusea die ons land telt en die allen voor het publiek toegankelijk zijn.

Nieuwe aankoop

"Nederland Waterstaat-Monumenten van het water", een uitgave van de Stichting Open Monumentendag. In dit boek wordt de historische betekenis van het water voor ons land in kort bestek beschreven. Degenen die met de najaars- excursie zijn mee geweest, zal dit niet onbekend in de oren klinken.

Van de penningmeester

De betalingen van de contributie voor dit lopende jaar stromen binnen
Hebt u ook al betaald?

Naast de contributie ontvingen wij een extra bedrag van de heer Strijd
Hartelijk dank!

Veluwse sprengen en beken

Door S.P.J. Schoneveld-Jansen

Samenvatting van de lezing door dhr H.L. Menke, lid van "De Wijerd",
Stichting tot behoud van de Veluwse sprengen en beken.

Ontstaan van de Veluwse beken en sprengen

Voorafgaand aan de voorlaatste ijstijd lag er een enorm pak zand en grind over ons land, dat miljoenen jaren geleden neergelegd was door de rivieren Rijn en Maas en door rivieren uit Duitsland die nu niet meer bestaan. In deze voorlaatste ijstijd, de belangrijkste voor het ontstaan van het heuvellandschap van de Veluwe, schoven de gletsjertongen grote zandmassa's opzij en voor zich uit.

In warmere tijden daarna, zetten beken en rivieren een dikke laag klei af in het door smeltwater gevormde meer. Toen het ijs ontthoofde en de wind een laag dekzand over het klei blies, ontstonden duinen en windsporen.

Hoewel de Veluwe regenrijk is, komt minder dan 50 % van het regenwater in het grondwater terecht (verlies door vegetatie, verdamping en beken).

Via de beken stroomt water naar de lage delen van de Veluwe; bij de randen komt het water aan de oppervlakte (kwel) en vormt beekjes; ook werden er kanaaltjes gegraven in de hellingen om bij het grondwater te komen (sprengen).

Watermolens op de Veluwe

In het begin van de 11e eeuw waren er al watermolens bekend in Velp en Amhem. Op de Veluwe bereikte het watermolenbedrijf zijn hoogtepunt in de 17e eeuw.

Onderslagrad

Bovenslagrad

We onderscheiden twee hoofdtypen watermolens. Het oudste is het zogenaamde **onderslagrad**: het water, dat een bepaalde stroomsnelheid moet hebben, brengt de raderen aan de onderzijde in beweging.

Het **bovenslagrad**, vooral door de papiermakers op de Veluwe veelvuldig toegepast, vergt een groter hoogteverschil en vereist het omhoogbrengen van de beek zodat het water van boven op de schoepen kan vallen.

Na het ontstaan van de boekdrukkunst in de 15e eeuw nam het papiermaken eind 16e en vooral 17e eeuw op de Veluwe een grote vlucht.

Een belangrijke reden was de aanwezigheid van veel en goed water voor resp. de aandrijving van de watermolen en het fabricageproces.

De eerste Veluwe papiermolens werden eind 16e eeuw in Arnhem en Apeldoorn gebouwd. In de 17e eeuw gebruikten de molens reeds alle beekcapaciteit zodat voor de bouw van nieuwe molens 10-tallen nieuwe sprengen gegraven werden.

De Veluwe had wel lange hellingen maar niet voldoende hoogteverschil, waardoor de beek vóór de watermolen omhoog gebracht en daaronder uitgediept moest worden.

Sommige beken hebben 10-tallen sprengen (Vaassen).

Tussen 1750 en 1800 telde de Veluwe een 200-tal watermolens, die werden gebruikt als koren-, pel-, mosterd-, koper-, vol-, eek-, of papiermolen. In de loop van de 19e eeuw nam het aantal papiermolens snel af en terwijl sommige met stoomkracht gingen werken, werden andere omgebouwd tot wasserijen (zij hadden dezelfde behoefte aan energie en zacht water). De 20ste eeuwse wasserijen gebruikten het beekwater slechts voor afvoer van afvalstoffen.

Ander gebruik van beekwater

Beekwater werd ook gebruikt voor slotgrachten (o.a. kasteel Rozendaal), vijvers en fontein in de tuinen van Paleis het Loo.

Met het water van sprengen werd ook het kanaal Apeldoorn-Dieren op peil gehouden.

De Stichting tot behoud van de Veluwse sprengen en beken

Omstreeks 1950 hadden de beken geen economisch nut meer en raakten ernstig in verval; veel sprengen werden niet meer onderhouden, het grondwaterniveau daalde, veel beken kwamen droog te staan en werden overwoekerd door struikgewas.

In de jaren 70 ontstond bovengenoemde stichting die het onderhoud, aanvankelijk met behulp van vrijwilligers, weer aanpakte. Later begonnen ook de Waterschappen aan het herstel mee te werken.

Levensgemeenschappen

De heer Menge illustreerde zijn uiteenzetting met dia's van fauna en flora en van het beken- en sprengengebied.

Langs den Poolsche Allee in het Leuvenumsche bos.

Collectie N.C.R. de Jong

Waterval te Hulshorst.

Collectie N.C.R. de Jong

Bijlage bij het verslag van de lezing "Sprengenkampen" van H.L. Menke

Ter aanvulling aan de hand van twee boeken een overzicht van de watermolens aan de Hierdense beek, te weten "Op kracht van stromend water" (1998) door H.Hagens en "De papier-watermolens op de Noordwest-Veluwe, hun pachters en stichters" (1981), door E.J. Feenstra.

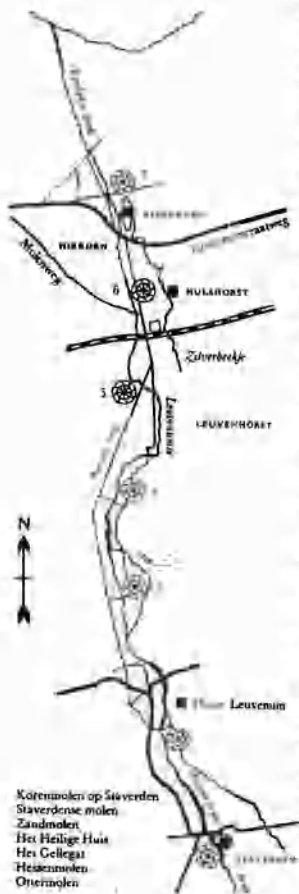
De watermolens aan de Staverdense, Leuvenumse of Hierdense beek

De Hierdense beek is een laaglandbeek die haar water ontvangt door het uittredende kwelwater en uit sloten en greppels. Over de oorsprong van de beek bestaan drie opties: het Uddelermeer, een watergang, die uit de kroondomeinen komt en een bron in de buurtschap Meerveld bij Uddel. Deze drie stromen komen langs de Meerveldse weg bij het huis "Bos en Hei" samen. De beek is ongeveer 25 kilometer lang. Vanaf de oorsprong naar de monding hebben in de loop der tijden een aantal watermolens gestaan.

1. De korenmolen van Staverden

De eerste die we tegenkomen is de korenmolen van Staverden.

Staverden verkreeg in 1295 stadsrechten van Graaf Reynold I van Gelre, met toestemming van de Rooms Koning Adolphus, maar tot een stad is het nooit gekomen, wel een "hof" met een molen. In 1307 schonk de Graaf een rente van 20 pond uit de hof en molen te Staverden aan de Orde van het Hospitaal van Sint Jan in Jeruzalem. Omstreeks 1400 had de Graaf geen belangstelling meer voor Staverden en werd het beleend. De laatste belening vond plaats in 1783 aan Coenraad Willem van Haersolte. Zijn kleindochters verkochten in 1835 het landgoed inclusief korenmolen. De korenmolen werd verpacht door de nieuwe eigenaars van het landgoed. Tot 1924 bleef hij in werking. Op 8 april 1989 werd door burgemeester E. Ph. Veen het nieuwe bovenslagrad in gebruik gesteld.

2. De Wasmolen bij Leuvenum

Deze papiermolen ligt eigenlijk niet aan de Hierdense beek, maar aan een zijtak, de Koude Beek genaamd. De molen werd kort na 1661 door de Heer van Staverden gesticht. In de Statistiek van 1749 wordt hij vermeld als een "ledige papiermolen". Als in 1812 Anthoni Pieter van Westervelt het landgoed Leuvenum aan zijn schoonzoon mr. Samuel Johannes Sandberg verkoopt, komt de molen in de verkoopakte niet meer voor.

3. De Zandmolen.

In 1689 kreeg Lucas Willen van Essen tot Hilbergen, Oudenhove en Schaffelaar, als Heer van de Vanenburg en Landdrost van de Veluwe, de Leuvenumse beek vanaf Staverden tot Hierden in erfpacht. Drie jaar later werd de Zandmolen in gebruik genomen. De erfgenamen van Van Essen verkochten de molen in 1715 aan Gerrit Teunissen van der Burgh te Barneveld. Zeventien jaar later kocht Anthony van Westervelt van de Essenburg de molen. Hij liet er een tweede bij bouwen. In 1864 werd de molen gesloopt. Een kleine waterval geeft de molenplaats nog aan en fungeert nu als toeristische trekpleister.

4. De papiermolen bij het Heiligenhuis

De molen werd gesticht in 1738 door Anthony van Westervelt. Het was een dubbele molen, vernoemd als "bovenste en benedenste molen".

Zijn naam heeft hij van zijn eerste pachter Dirk Meentens Heijerstruys. De molen heeft direct gestaan tot 1823 toen hij door brand werd verwoest.

5. De papiermolen bij het Gallegat

De voornamelijkden van deze molen is veeg. De molen lag in de buurt van de betonnen brug over de beek in de Poelweg. Aan de oostzijde van de Poelweg lag de vlier. Vanaf 1709 zijn de pachters bekend. De molen bleef in werking tot 1766.

6. De Hoesenmolen

Op 15 oktober 1738 werd toestemming verleend om de molen te bouwen. Ook van deze molen is Anthony van Westervelt, Heer van de Eesenburg, de stichter. Volgens de Eindhoven gemeenteverrekening was het een tweeboommolen. In 1887 is de molen afgebroken. Zijn naam heeft hij te danken aan één van de pachters Pieter de Haer (overleden in 1805). De waterwal bij de Waterweg geeft nog de oorspronkelijkste afbeelding aan.

7. De Ottermolen

De laatste molen van de Hindersebeek was ook door de Heer van de Eesenburg, Anthony van Westervelt, gesticht. Hij ligt iets ten noordoosten van de Eesenburg. Een bodemrij in die buurt met dezelfde naam herinnert nog aan de molen. De eerste papiermaker was Dirk Roelofs Flekhout. Hij was getrouwd met Aertje Heintje Boegard. Dirk was eerst papiermaker op de papiermolen van het Huis Schoonderbeek (geme. Pullen) en in 1723 op de papiermolen van Huis Groenhuysen (geme. Eindhoven). In 1791 verhuisde hij naar de Ottermolen te Hinderen. Het gezin Flekhout verhuisde in 1763 naar Heerde, waar zij in 1767 de verwaarloosde oude molen "De Hoop" aan de noordzijde Hoershoekerbeek trokken. Het gezin Flekhout bewaarde de molen tot verloop toe. Net als de Eesenburg van de Poelweg ligt de voormalige nabestaatswoning "Flekhout". Of deze naam niet de papiermaker heeft in weten is niet bekend.

Indien u meer informatie wilt hebben over de pachters van de watermolens van de Hinderse beek dan kunt u het boekje geschreven door de heer E.J. Feenstra lenen bij onze bibliotheek.

Het Zilverbeekje

Toen Hendrik Frans van Meurs (burgemeester van Harderwijk 1815-1844) Huize Hulshorst kocht, stond er een boerderijachtige woning, waarin een "herenkamer" zat. Hendrik wist de gebieden ten zuiden van het Huis te verwerven om een spreng, het Zilverbeekje, te graven. Nog vóór 1820 werd deze spreng gegraven, die de vijver en Huize Hulshorst van water voorzag. Het verhaal, dat Daniël van Meurs (1821-1902), de zoon van Hendrik, bij een wandeling in het Hulshorsterzand met zijn wandelstok een waterbron ontdekte, is een fabeltje.

Door de aanleg van de rijksweg A-28 werd de sprengkop dicht gegooid, maar daar dichtbij werd een nieuwe kop gegraven. Deze kop gaf te weinig water, waardoor het Zilverbeekje grote delen van het jaar droog stond. Tegenwoordig zijn het Zilverbeekje en de Hierdensebeek met elkaar verbonden. Een deel van het water van de Hierdense beek kan nu afvloeien via het Zilverbeekje.

Het Zilverbeekje te Hulshorst.

Collectie N.C.R. de Jong.

Gerrit de Vries trouwt op 22 september 1715 in Harderwijk met Anna Geertruid (van) Vredenburg. Ze zijn allebei afkomstig uit Harderwijk en blijven daar ook wonen.

Op 14 april 1716, de dinsdag na Pasen, besluiten Gerrit en enkele vrienden "om een wandeltje na buiten te doen". Ze komen langs herberg "De Waterplas", maar gaan daar niet naar binnen. Ze geven de voorkeur aan het huis schuin tegenover de Waterplas, "aldaer de Jager uijthangt".¹

De herberg "De Jager" staat voor het stadsbestuur van Harderwijk "even buiten de jurisdictie deser stede". In "De Jager" bevinden zich nog meer mensen uit Harderwijk, waaronder Peter Apeldoorn en de broers Hendrik en Roelof Vredenburg. De broers Vredenburg zijn waarschijnlijk zwagers van Gerrit. Er wordt eerst gepraat over een onschuldig onderwerp, maar dan zegt Peter tegen Roelof: "weet je wel dat wij nog een eijtje van oldts samen te schellen hebben". Vervolgens slaat hij Roelof neer. Er ontstaat enig geworstel, maar ze worden al snel door de waard Rijckert Gerritsen uit elkaar gehaald. Hendrik neemt het natuurlijk op voor zijn broer en krijgt daardoor ook ruzie met Peter. Deze ruzie wordt buiten voortgezet, waarbij diverse klappen worden uitgedeeld.

Het wordt spannend als: "Peter Rijcksen Apeldorn met een mes in de hand quam, maer Henrik Vredenburg seide ik soek 't met geen mess, waardoor het selve weder in de scheij raekte en sij met vuijsten sloegen".

Als iedereen weer binnen is, doet Gerrit een poging om vrede te stichten. Hij biedt Peter een glas wijn aan, maar die wil niet van hem drinken. Om dit kracht bij te zetten, schopt hij tegen de hand van Gerrit, zodat de wijn er uit vliegt.

Gerrit doet nog een keer een poging, maar Peter reageert op dezelfde manier.

Na het vertrek van Peter naar "De Waterplas", lijkt het alsof de vrede is teruggekeerd. Na enige tijd besluiten Gerrit en de broers Vredenburg om ook op te stappen. Ze staan al buiten de deur, als de waard naar buiten komt om Hendrik te waarschuwen "dat hij solde oppassen, want het vanavond wel iemand mocht gelden, wij Apeldorn gins op is gegaen". Hendrik zegt dat hij niet bang is voor Peter en dat blijkt ook als die achter een boom vandaan komt en zegt dat hij Hendrik wil spreken. Peter geeft Hendrik eerst met zijn linkerhand een klap en trekt daarna met zijn rechterhand een mes. Gerrit trekt gauw een tak uit een heg en geeft Peter daarmee enkele tikken tegen het hoofd en de schouders. Peter steekt onmiddellijk Gerrit het mes in de borst, waarna Hendrik zijn mes trekt tegen Peter. Die weet Hendrik te ontwijken en steekt daarbij Gerrit ook nog in de bil. Hendrik doet weer een poging om Peter met zijn mes te raken, maar die acht de tijd rijp om weg te vluchten. Gerrit is in staat om nog 4 stappen te lopen, maar heeft dan hulp nodig. Hij wordt naar "De Jager" gebracht, waar "sij hem op wat stroo in de camer neerleijden, daar hij een moment gelegen hebbende, seijde, o God weest mijn ziell genadig, en soo de geest gaff". Rijcket Apeldoorn heeft ondertussen Peter achtervolgd naar Ermelo en weet hem over te halen om zijn mes af te geven.

Gerrit wordt op 21 april in Harderwijk begraven "met al de klokken".

Zijn zwangere weduwe dient een aanklacht in bij het stadsbestuur van Harderwijk. Er worden diverse getuigen gehoord, maar de ondervraging van Peter Apeldoorn ontbreekt in het dossier. Deze affaire komt ook niet voor in het vonnissenboek voor criminele zaken.

Op 28 oktober vindt in Harderwijk de doop plaats van Gerharda, dochter van Gerhardus de Vries en Anna Vredenburg. Het doopboek wekt de indruk

28.

Gerharda, Dochter van Gerhardus,
de Vries, ende Anna Vredenburg
Lambert, soont van Lubbert Lam-
berts ende Harmentia Lubberts.

Doopinschrijving van Gerharda, dochter van Gerhardus de Vries en Anna Vredenburg.

dat Gerrit er bij is geweest. Hij had er bij kunnen zijn als hij zich niet had bemoeid met de ruzies van Peter Apeldoorn. Zijn behoefte om vrede te stichten is hem echter fataal geworden.

Peter Apeldoorn is, voor zo ver bekend, niet gestraft voor de gevolgen van de steekpartij. Waarschijnlijk is Peter dezelfde persoon als Pieter Rijckertsen Apeldorn, gedoopt in Harderwijk op 20 juni 1694. Rijcket Apeldoorn is later opgeroepen om te getuigen en geeft dan aan 22 jaar oud te zijn. Zijn geboortjaar is dus ongeveer 1694, waardoor het onwaarschijnlijk wordt dat hij een broer van Peter is. Het is opmerkelijk dat hij Peter, weliswaar in Ermelo, weet over te halen om zijn mes af te geven. Een familierelatie tussen Peter en Rijcket moet hierbij toch wel een rol spelen. De familie Apeldoorn hoorde trouwens bij de betere kringen van Harderwijk. Het zou dus kunnen dat er onderhands een regeling is getroffen met de weduwe van Gerrit de Vries.

Bronnen:

Oud Rechterlijk Archief Harderwijk; no 3 en 9.

J. Duinkerken; "Schepenen aan de Zuiderzee"; p. 145 en 146

Noot van de werkgroep Genealogie:

Gerhardus de Vries, gedoopt te Harderwijk 2-12-1687, zoon van Thomas Gerritszn de Vries en Jannetje Elberts Collaert.

Begraven te Harderwijk 21 april 1716.

Trouwt te Harderwijk, (ondertrouw 22 sept.) 11 okt. 1715 met:

Anna Geertruit Vredenburg, gedoopt te Harderwijk 18-8-1689, dochter van Gerrit Hendrickszn en Petertje Stadtlander, (vermoedelijk) begraven te Harderwijk, 1 juni 1733 als vrouw van Eijbert Groenlant.

Zij hertrouwt te Harderwijk (ondertrouw 26 mei 1720) met Eijbert Cornelissen Heeren (tapper te Harderwijk).

1) Noot van de redactie

"aldaer de Jager uithangt". Hier wordt een uithangbord bedoeld waarmee de neringdoende zijn klanten wil trekken. Naast "De Jager" was ook "De Visser" een geliefd uithangbord voor herbergen buiten de bebouwde kom.

Volgens Jacob van Lennep in zijn boeken "Uithangtekens" waren er honderden.

Een variant op "De Jager" was "De Wildschut" "De Jacht" en "De Welman".

Op 22-06-1696 wordt "daar 's Lants Welvaren uithangt" vermeld als nabij de stadsweiden buiten de stad.

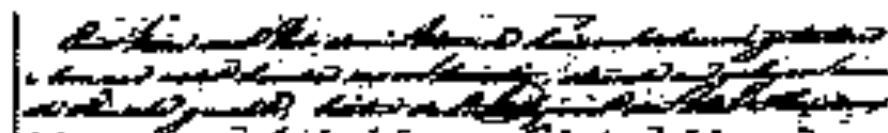
De invloed van Johan Barvius de Vries op straatnamen

T. Gommers

In 1765 krijgt De Vries toestemming van het stadsbestuur voor de oprichting van een touwbaan langs de buitenkant van de stadsmuur, tussen de Smees- en Luitkepoort. In 1774 wordt de touwbaan als volgt omschreven: "de lijnbaan genaamt de vier gebroeders met al desmits op en dispendentia, gelegen even buiten dese stad, tussen de Smees- en Luitkepoorten, gehorende een Burgemeester Jan Barvius de Vries". De naam "de vier gebroeders" is in 1866 nog verbonden met een schaar rechten voor de Smeespoort. De touwbaan zelf heeft zich uitgetrekt tot aan de Luitkepoort.

De gracht tussen de Smees- en Luitkepoort is in 1765 al eeuwenoud, maar heeft dan nog geen naam. De rigging tussen de twee poorten is immers duidelijk genoeg.

In 1833 verkoopt Izak Marcus den Petrus Plankow een klein stuk huis "staande en gelegen aan de vrasche gracht", aan de zuidkant. De touwbaan aan de noordkant is dan al verdwenen, maar de naam van de vroegere eigenaar is inmiddels verbonden met de gracht.

Alleen uit de contextuele beschrijving van 1833. Toen het huis was afgebroken, bleef de gracht bestaan. Naar het oorspronkelijke naam van de gracht, namelijk de gracht van de vrasche gracht, heeft de Luitkepoort de naam 'Herengracht'...

Op de oude kaartgedrukte kaart (1833) is er te zien dat er een weg loopt langs de zuidkant van de "vrasche gracht". Er staan dan nog geen huizen aan deze weg. Tegen het einde van de negentiende eeuw is het beste hotel

Het Prinsengasthuis op de afbeelding van 1833. Links is rechts rechtsomgeeft de gracht de Luitkepoort

anders en heeft deze weg dezelfde naam als de gracht. Men geeft dan de voorkeur aan de schrijfwijze "friesche gracht". In 1904 wordt er een huis gebouwd met de naam "Frisia". De naam hangt ongetwijfeld samen met de nabijheid van de "friesche gracht". Men heeft blijkbaar in 1904 geen idee meer van de herkomst van de naam "friesche gracht".

De weg langs het huis "Frisia" komt al voor op een kaart uit 1558. Daardoor heeft deze weg al heel wat namen gehad. In 1943 wordt de officiële naam "frisialaan". Hierdoor wordt de familienaam van Johan Bavius de Vries voor de tweede keer in een straatnaam verwerkt. Een direct verband met Friesland is, net als in het eerste geval, niet aanwezig. Het zou nog kunnen dat zijn familienaam duidt op een friese afkomst, maar dat onderzoek laat ik graag aan anderen over.

Bronnen

Oud Archief Harderwijk; no 29; f. 124v en 125r.

Oud Rechterlijk Archief Harderwijk; no 161; f. 18v.

Notaris Vitringa, minuten 1838; no 279.

"Kroniek van Harderwijk, 1231 - 1931"; p. 313.

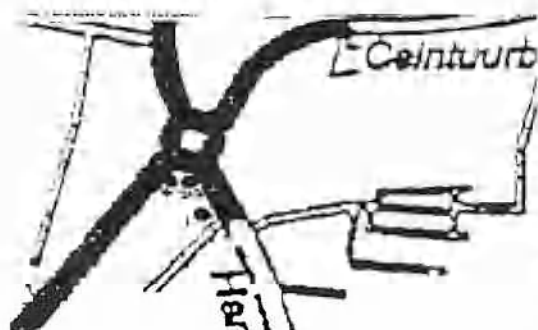
C.A. Bos; in "Geschiedenis van Harderwijk"; p. 214.

P. Mesker en N. de Jong; "Van Heeraaltszstraat tot Triasplein"; p. 161.

Rectificatie Waterplasartikel

T. Goossens

Nader onderzoek van de kadastrale historie heeft een verrassend resultaat opgeleverd. In 1877 is "De Waterplas" gesloopt en herbouwd op dezelfde plek. Sommige mensen hebben rond 1935 de Waterplas aanschouwd en gemeend dat ze naar een eeuwenoude herberg keken. Het misverstand is misschien ontstaan door hergebruik van oude stenen. De huidige Waterplas is in 1938 gebouwd.

Op p. 19 van het Vittepraetje van december 2000 staat een kaart die met bovenstaande gegevens verbeterd moet worden.

- 1 begin zestiende eeuw? t/m begin achttiende eeuw
- 2 eind zeventiende eeuw? t/m 1877
- 3 1877 t/m 1938
- 4 1938 t/m 2001

Wat al mooi is - versus - het zou beter kunnen. (6)

Een rubriek voor de leden van Herderewich.

De historische binnenstad van Harderwijk heeft veel mooie gebouwen en plekjes. Regelmatig zien we dat er gewerkt wordt aan het opknappen of onderhouden daarvan. Toch zijn er hier en daar situaties die wat meer aandacht zouden verdienen. Soms valt dat duidelijk op; soms gaat het om minder opvallende kleinere zaken. In deze rubriek geven we graag de gelegenheid een korte signalering te plaatsen (liefst met foto) van een object dat u als historisch geïnteresseerde lezer opvalt en waarvan het wenselijk zou zijn dat het opgeknapt wordt. Misschien is het de eigenaar van dat pand of situatie zelf nog niet eens opgevallen.

Een rubriek om door positief bedoelde signalering de eigenaar (ongeacht wie dat is), attent te maken op de situatie en te stimuleren er aan mee te werken onze binnenstad fraai te houden of nog mooier te maken. Na verloop van tijd zullen we nagaan welke signalering het snelst tot resultaat heeft geleid. Daarvoor beraden we ons nog op een blijk van waardering vanuit Herderewich. Indien U geen foto bij uw signalering kunt toevoegen, dan zal de redactie dat proberen indien het object daartoe geschikt blijkt en past in deze rubriek. Graag zien we inzendingen van onze leden voor deze rubriek tegemoet.

*Ook in de Kerkstraat
ligt de verpaupering
op de loer.*

*Hoog tijd om dit snel
aan te pakken*

Voorheen de coffeeshop "De Banjer" in de Bruggestraat

Aangekocht door de gemeente. Samen met een "restauratie-architect" zal worden gezocht naar de best mogelijke (of best betaalbare?) restauratie.

Het pand behoort vermoedelijk tot de oudste nog bestaande gebouwen en verdient zeker een restauratie. Wij vinden wel dat het allemaal erg lang duurt.

Er zijn nogal wat voorbeelden in onze stad van bouwvallen die allang zijn ontruimd, soms zelfs geheel of gedeeltelijk gesloopt maar waarvan nog geen nieuwe steen zichtbaar is. Wat de oorzaak ook moge zijn, het is het beeld dat wij dagelijks onder ogen krijgen. Hopelijk wonen de verantwoordelijken ook in Harderwijk en zien of horen ze de kritiek van "de man in de straat".

Verslag van de lezing: "Geschiedenis en het beheer van het landgoed Staverden" van dhr. Koos Dansen door N.C.R. de Jong

De spreker begon zijn lezing met het introduceren van het "Geldersch Landschap". Deze specifiek op Gelderland gerichte natuurbeschermings- en landschapsorganisatie is voortgekomen uit de vereniging Natuurmonumenten. De toenmalige voorzitter van Natuurmonumenten, mr. P.G. van Tienhoven, kwam in het begin van de 20ste eeuw op het idee om in elke provincie een soortgelijke vereniging in het leven te roepen als Natuurmonumenten. Het oprichten van deze provinciale natuurbeschermingsorganisaties is een succesvol initiatief gebleken.

De stichting Geldersch Landschap werd in 1929 opgericht. Het beheert nu ca. 85 natuurterreinen en oude buitenplaatsen. Het kantoor is tegenwoordig gehuisvest in Het Huis Zypendaal te Arnhem.

Dit huis is een stadsbuiten-plaats uit 1762, gebouwd door de stadstimmerman Hendrik Viervant, in opdracht van mr. Hendrik Willem Brantsch, die stadssecretaris was van Arnhem.

Het Landhuis Zypendaal, dat omringd wordt door vijvers en beekjes, heeft zijn naam hieraan te danken. (sijpelen-siepelen = met dunne straaltjes laten afvloeien; onze Sypel stamt van hetzelfde woord af).

Vanuit Arnhem nam de heer Dansen ons aan de hand van dia's mee, dwars over de Veluwe naar Staverden.

De Veluwe is het grootste aaneengesloten natuurgebied van Nederland, als we de Waddenzee buiten beschouwing laten. Het is ontstaan in de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden. De ijslobben van het landijs duwden als reuzenbulldozers enorme hoeveelheden zand en grind voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen.

Omdat de vegetatie, flora en fauna van de Veluwe sterk zijn beïnvloed door de mens, vinden sommigen dat je niet van "natuurgebied" mag spreken, maar van "natuurlijk cultuurlandschap".

Grote delen van de Veluwe veranderden van boslandschap in onafzienbare heidevelden, die tot ver in de 19e eeuw een centrale rol speelden in het landbouwsysteem. Door overbegrazing van de schapen en overmatig plaggen steken verdween de vegetatie soms geheel.

Heidevelden veranderden in zandverstuivingen. Eind vorige eeuw werd een groot gedeelte van deze "woeste gronden" bebost met dennen en sparren. Het beheer van de bossen is tegenwoordig gericht op natuurbossen, waarin het aandeel gemengd bos en loofbos toeneemt.

Over de Loenermark nam dhr. Dansen ons mee naar Staverden. Het kasteel behoorde in de Middeleeuwen tot de oudste bezittingen van de Graven van Gelre. In die tijd speelde de legende van Eleonara, die na een liefdesdrama op Staverden wegwijnde en stierf. Achter het kasteel herinnert een steen met het opschrift "Eleonara 1353" hier nog aan. Volgens de legende waart haar geest nog altijd rond als de "Zwarte vrouw van Staverden".

Kasteel Staverden vóór 1905.

Collectie N.C.R.de Jong

In 1905 kocht ir. F.B. s'Jacob, burgemeester van Rotterdam, het verwaarloosde landgoed. Hij liet het landhuis door architect Louis Alexander van Essen uit Harderwijk verbouwen en vergroten.

Kasteel Staverden ná 1915

Collectie N.C.R.de Jong

Het water speelt een belangrijke rol rond het kasteel. Het landgoed ligt in een dal tussen twee stuwwallen, waardoor de Staverdense -, Leuvenumse - of Hierdense beek stroomt. Het water van de beek wordt hier voor een groot deel door mensenhanden geleid. Stuwtes en aquaductjes leiden het water van de beek naar de vijver en de waterradmolen.

Deze bovenslagwatermolen is in 1980 herbouwd. Het was vroeger een molen die graan maalde, maar die nu een stroomgenerator van de NUON aandrijft. Deze generator kan zes boerderijen van elektriciteit voorzien. Naast de technische- en gebruiksaspecten van de Staverdense beek werden door de spreker ook de natuuraspecten toegelicht.

Het Geldersch Landschap heeft plannen om het park, behorende bij het Huis Staverden, te reconstrueren aan de hand van oude luchtfoto's. Op het ogenblik vinden reeds kleine restauraties plaats, zoals de opknapping van de Oranjerie, de restauratie van het prieel, het herstellen van de beelden en de zonnwijzer. De voormalige tuinmanswoning (1854) is nog een bouwval. De doolhof is fors gesnoeid en met nieuwe hagenbeuken aangeplant.

Over een paar jaar zal deze doolhof weer in volle glorie uitgegroeid zijn.

Zuidelijk van het kasteel bevinden zich de witte pauwen, die onverbrekkelijk met Staverden verbonden zijn. Al in de Middeleeuwen werden hier witte pauwen gehouden voor de Graven en Hertogen van Gelre. De veren werden als helmversiering gebruikt. Jaarlijks wordt nog een bos witte pauwenveren geleverd aan de commissaris van de koningin in de provincie Gelderland.

Toen de gemeente Ermelo in 1972 opgesplitst werd in de gemeente Nunspeet en de gemeente Ermelo, kreeg de gemeente Ermelo een witte pauw in haar gemeentewapen.

De heer s'Jacob senior liet voor zijn zoon H. Th. s'Jacob in 1915 dichtbij het kasteel het Huis "Het Chalet" bouwen.

De erfgenamen van 's Jacob jr. boden in 1963 het kasteel Staverden te koop aan de stichting Geldersch Landschap. Het kasteel en de bijgebouwen waren toen al verhuurd als conferentieoord en vakantieverblijf. Dat bleef zo tot 1990. Daarna werden de gebouwen in gebruik genomen door een organisatieadviesbureau annex trainingscentrum. Thans is er een horeca-onderneming in gevestigd.

Het Geldersch Landschap probeert het buitengebied van Staverden als economische eenheden in stand te houden met toepassing van zo weinig mogelijk bio-industrie. Het geheel bestaat uit woeste grond, bossen, landbouwgronden en het centraal gelegen Landhuis.

Voorjaars-excursie naar omgeving kasteel Staverden op 12 Mei.

Op zaterdag 12 mei staat de voorjaars-excursie op ons programma, met als doel het Kasteel Staverden.

Voor de mensen die de laatste lezing hebben meegemaakt, een prachtige kans om veel van wat ons toen verteld en getoond is, nu in levende lijve te aanschouwen.

Voor hen die de lezing hebben moeten missen, een mooie kans om bijgepraat te worden.

Het zal geen saaie wandeling worden, want er is gezorgd voor begeleiding door de vermaarde verteller "Ko de Boswachter" uit Nunspeet. Hij kent het kasteel en omgeving als zijn broekzak.

Het is de bedoeling dat we om 13.00 verzamelen voor de bekende parkeerplaats Vondellaan hoek Creenerstraat. We gebruiken eigen auto's en gaan zoveel mogelijk carpoolen. Bij Kasteel Steverden parkeren op het binnen-terrein van de Pauwenborcht. Om 13.30 is onze gids daar ook. We maken een wandeling door en om het kasteel met en zullen o.a. de poorten, de watermolen, de monumentale boeien en verschillende gebouwen tegenkomen. Daarnaast diverse andere bijzonderheden horen we zien.

Daarna is er koffie/thee op het kasteel

Als er daarna nog liefhebbers zijn, kunnen we een korte wandeling maken in het bos tegenover het kasteel en het beroemde jachtje van Steverden bekijken.
Iedereen gaat iedereen zijn weg.

KORTOM: 12 Mei 2001 om 13.00 uur
Verzamelen op parkeerplaats Vondellaan/ Creenerstraat.
Intruductie van beide welkom!
Carpoolen en rijden.
Parkeren binnen terrein Kasteel Steverden.
Gezellig genieten van het gebied.
Kosten : fl. 7.50, waarin de prijs van de koffie is begrepen

TOT ZIEN

11e Gelderse Genealogische Contactdag

Op zaterdag 7 april 2001 zal in Tiel vanaf 10.00 uur de 11de Gelderse Genealogische Contactdag gehouden worden. De organisatie van deze dag is in handen van de 6 Gelderse afdelingen van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV), aangevuld met enkele andere verenigingen.

Om andere afdelingen en filialen van de landelijke NGV, zoals Familie-organisaties, Computergenealogie, Heraldiek, Contactlijst en het Verenigingscentrum in Nieuwkoop zullen weer hun medewerking geven. Bovendien zullen andere Gelderse genealogische verenigingen, historische verenigingen, archieven en computer en internetfondsen aanwezig zijn. Zou je contactdagen zijn bij uitstek geschikt om uw genealogische gegevens een te helpen en uit te wisselen, en om contacten te leggen met andere genealogen die met name in Gelderland genealogisch onderzoek verrichten.

Vroeger en Nu (2) : Doelenstraat

De Doelenstraat heette vóór 1911 "Achter de Muur". (Ooit heeft het ook Langstraat geheten. Red.) De huizen stonden aan de binnenzijde tegen de stadsmuur aangebouwd. Het waren wit-zwart geschilderde huisjes en werden daarom "pianohuisjes" genoemd. In 1911 werd een groot deel van de stadsmuur met huisjes en al afgebroken. Ze moesten plaats maken voor 14 woningwetwoningen, gebouwd in opdracht van de woningbouwvereniging "Volkswelvaart".

Doelenstraat nu.

Uit collectie N.C.R.de Jong

Na meer dan 30 jaar publicaties verzocht te hebben over de vervaardiging van muntten en penningen in Harderwijk, is in 1992 door onze bekende vriendgenoot Dr. G.A. Vrieth Koling, een interessant en goed gedocumenteerd boekwerkje samengesteld, dat uitgegeven werd door de professionele numismaat* L. Schulman te Bussum (ISBN 90-74162-03-7). Dit boekje is getiteld "De Gelderse Munt te Harderwijk: 9694 - 1908". Uit de tekst blijkt al, dat de vestiging van de provinciale Gelderse Munt te Harderwijk plaats vond in 1654, nadat de Staten van Gelderland besluiten hadden de productie van muntten te verplaatsen van Nijmegen naar Harderwijk. Echter ook ruim vóór die tijd werden er al muntten geslagen in Harderwijk en veel voor het eerst onder de Gelderse Hertog Rainwald (Reinald) II in de periode 1339 - 1343.

Uit die tijd stamt o.m. een klein zilveren muntje met een afbeelding van het hoofd van de Hertog (van links Grant, ook Denker, Penning of Knapje genoemd) met in het onrechtstreeks de vermelding van zijn titel als Hertog (DVX) van Gelre. In het onrechtstreeks is vermeld dat het een munt is van Harderwijk (afkorting(en) van MONETA DE HARDERWICH).

Een vergelijkbaar muntje is in die periode ook te Coevorden geslagen, alleen had Coevorden geen muntrecht en is waarschijnlijk de naam van de Hertog MN vermeld, maar i.p.v. Hertog is vermeld dat hij Heer van Coevorden was (RENDULS DOMINI KOVORDENSIS).

Overigens zijn beide muntjes gebaseerd op de muntslag in Holland, weer reeds eerder dit type muntjes vervaardigd werd onder naam van de Graven Floris V (1256-1296) en Jan I en II (1296-1304).

In het Stedsmuseum te Harderwijk is een beperkte collectie van te Harderwijk geslagen muntjes te zien, maar helaas ontbreekt daar (nog?) dit vroege muntje van Harderwijk met de afbeelding van de Gelderse Hertog.

In een veling van Schulman t.v. in april 1985 is een mooi exemplaar geveld, waarvan hierbij een afbeelding. Wellicht dat het museum een exemplaar van dit type, maar ook zeldzame muntje in de toekomst nog eens weet te volgen van de collectie.

* Numismaat = Munt en penningkunds.

vz

kz

2:1

Graafschap Holland
Graaf Floris V

vz

kz

2:1

Hertogdom Gelre
Hertog Reinoud II
Harderwijk

vz

kz

2:1

Heerlijkheid Koevoerden
(Hertog Reinoud II)
Heer van Koevorden

Wat Harderwijkse kranten precies 100 jaar geleden publiceerden.

Huwelijk Wilhelmina

In het begin van 1901 wordt in Nederland uitgekeken naar de 7e februari, de trouwdag van koningin Wilhelmina en hertog Hendrik. Het overlijden van een oom van de koningin en van koningin Victoria heeft hoogstens invloed op het aantal gasten, maar niet op de datum van het huwelijk en de invulling van de dag. Overal in het land zal feestgevierd worden en de inwoners van Harderwijk doen ook mee.

De Harmonie op de Markt.

Ansicht uit collectie A. Van Eeden

Feest in Harderwijk

In de Grote Kerk zal de heer Schallenberg, de nieuwe organist na het overlijden van de heer Pijper, van half 10 tot 10 uur het orgel bespelen. Om 10 uur begint daar een dienst, geleid door ds. Moeton. Bij gunstig weer zal er om 11.15 uur een ommegang gehouden worden, begeleid door "de Harmonie" en de muziek van het Werfdepot. Bij de aankomst op de Markt is er een zanghulde van de leerlingen o.l.v. kapelmeester De Hardt en onderwijzer Bronsveld. Het stadhuis en de kazerne zullen 's avonds verlicht zijn door gasilluminatie. De burgerij wordt opgeroepen de vlag uit te steken.

Protest

De kapitein der infanterie H.W. van Wijk is dat niet van plan. Naast zijn huis in de Bruggestraat vindt een verbouwing plaats. Daarover klaagt hij, met name over de lelijke schutting en het ontbreken van toezicht door de gemeente, waardoor deze situatie al veel te lang duurt. Als dit zo blijft, zal hij op de trouwdag de vlag niet uitsteken.

Hierop verschijnt een ludieke reactie: "Te huur aangeboden een vlag, te bevragen bij een ingezetene van Harderwijk, die veel last heeft van de verbouwing aan het perceel van zijn buurman."

Traktatie en collecte

De feestcommissie die in 1898 in de gemeente werkzaam was, is voor deze gelegenheid nieuw leven ingeblazen. Aan 1395 schoolkinderen zullen als traktatie chocolade met krentenbroodjes of bruidssuikers en sinaas-appels uitgedeeld worden. Voor de grotere leerlingen zijn 1100 feestplaten beschikbaar. De firma Wedding heeft een aanbieding om "voor fl. 0.60 de plaat achter glas te brengen en gereed te maken voor ophanging." Ook de armen zullen bedacht worden. Daar dit wel het een en ander zal kosten, wordt ieder verzocht bij te dragen. De inzameling is d.m.v. een intekenlijst - met als resultaat fl. 247.35 - en een collecte, die in Harderwijk en Hierden resp. fl. 33.06 en fl. 43.05 opbrengt. Na aftrek van de kosten voor traktatie en feestplaten is er eigenlijk te weinig over om de armen te bedelen, maar door 3 extra giften van fl. 60.= totaal kan er toch, net als met Oudjaar, iets eetbaars - spek, gort en erwten - uitgereikt worden aan 184 gezinnen.

De huwelijksdag

Was het de dag ervoor mistig, op de trouwdag schijnt de zon. Overal zijn versieringen aangebracht, zelfs aan de veelbesproken schutting. 's Middags is er veel belangstelling voor een z.g. Matinée Musicale in de kantine. Niet aanwezig zijn de kol.-commandant Roersch van het Werf-depot en burgemeester Jhr. Mr. C. Elias. Zij maken de feestelijkheden in Den Haag mee en zijn vast ook geen getuige geweest van een ruzie later op de avond, waarbij enkele personen gewond raken. "Hieruit blijkt hoe nood-zakelijk het is dat bij dergelijke drukte op straat de politie rechtstreeks onder hogere leiding staat. Gelukkig lezen wij hedenmorgen in de Staatscourant dat er een commissaris van politie benoemd is", zo besluit de krant het verslag van de feestelijke dag.

Psalmen

Van de zijde van de Synagoge wordt later nog verzocht te melden dat ook daar aandacht aan het huwelijk besteed is. Naast het wekelijkse gebed voor het welzijn van het vorstenhuis hebben de voorlezer en de gemeente recitatief enkele psalmen voorgedragen, gevolgd door een gelegenheidsgebed, dat speciaal door de opperrabbijn voor dit doel vervaardigd is.

Politie en brandweer "uit de brand"

Als nieuwe politiecommissaris wordt benoemd de heer W.L.H. Köster Henke, die nu nog inspecteur van politie in Groningen is. Hij wordt per 1 maart ook tot opperbrandmeester benoemd. Al eerder is op de jaarvergadering van de brandweer afscheid genomen van de heer Holsteijn, die deze functie tijdelijk vervuld heeft. Door zijn prettige omgang zal hij moeilijk te vervangen zijn. Hij was een sieraad voor Harderwijk. De toekomst ziet er voor de brandweer niet zo goed uit. Er is n.l. grote behoefte aan vrijwilligers. Het batig saldo is slechts fl. 8.43, zodat het niet zo gemakkelijk zal zijn om voldoende nieuw materiaal zoals slangen en hoorns aan te schaffen. De laatste zijn nodig om elkaar bij brand goed te kunnen verstaan. Van burgerij en overheid wordt wel de nodige ondersteuning verwacht. De burgemeester zegt toe dat hij het corps van goede hoorns zal voorzien. Met de wens "dat de vrijwillige brandweer een sieraad blijve voor Harderwijk", wordt de vergadering besloten.

Ondanks de geringe financiën is er blijkbaar nog wel iets te eten en te drinken geweest, want "de leden gingen huiswaarts, zeer voldaan over wat ze dien avond gehoord, gezien en gebruikt hadden."

Brand

Er is overigens niet veel sprake van branden in deze winter. De grootste schade wordt geleden in Hierden. Daar is door onbekende oorzaak brand uitgebroken bij de wed. Van Beek. Alles is verbrand, behalve het vee. De verzekerde som voor huis en inboedel bedraagt fl. 800.=

Ontsnapping

De ontsnapping van een paard van wijlen stalhouder J.C. Klaassen loopt zonder ongelukken af. Het dier draaft via de Academiestraat en Langstraat (voorheen Achter de Muur en later Doelenstraat red.) naar de Smeepoort-enbrink, waar de koetsier Koning het staande weet te houden.

Veiling

De erfgenamen van de stalhouder Klaassen laten de onroerende zaken veilen. Het betreft "een heerenhuis met tuin en stalling aan de Donkerstraat, sectie E, no. 1171 en 1172, samen groot 6 are en 90 ca., gedeeltelijk in eigen gebruik en gedeeltelijk in huur aan de heer Kawszjincki, tot 1 maart tegen fl. 250.= per jaar, en een schuur aan het Schoolplein bij de Brugge-

De percelen E-1171 en 1172 hoek Donkerstraat/Korte Kerkstraat, 690m²

straat, sectie E no. 1487, groot 1 are en 6 ca., mondeling verhuurd aan Peter Klaassen tegen fl. 40.= per jaar en gedeeltelijk in eigen gebruik".

De percelen worden ingezet op resp. fl.3300.= en fl. 575.=

Op 8 maart is er erfhuis en worden diverse roerende zaken, zoals meubilair verkocht, w.o. secretaire, kooien, bedden, wastafel en een piano,"benevens al wat tot de stalhouderij behoort, w.o. 3 paarden, aftands, 2 landauers, 4 grootere en kleinere tentwagens, een lijkwagen, barouchet, brik, 4 vigelantes, karretje, tilbury, kar, 1- en 2-spans tuigen, voorts zaad- en haverkist, 2 geiten en wat verder te voorschijn zal worden gebracht."

Ijspret en ijsproblemen

De winter duurt lang en er wordt druk geschaatst. De militairen houden wedstrijden op zee en de ijsclub organiseert, hoewel er weinig geld in kas is, weer een festijn op de Diepegracht.

Onder de titel "Ons iesfeest" doet Jan van 't Les er in dialect verslag van. Een prijs is er o.a. voor Aart Jacobus Hamstra, Jacob Klaassen, Betje Arendsen, Frederik de Vroom en H. Kamm.

IJs op de Zuiderzee

Op weg om spiering te kloppen.

Foto A. van Eeden

Niet iedereen is blij met de vorst.

De lange winter is slecht voor de landbouwers en werklieden, maar speciaal voor de vissers. Af en toe proberen zij nog iets te verdienen met spieringkloppen, maar dat is niet zonder gevaar. Het is onder zulke omstandigheden niet gepast al te veel op de prijs van de vis af te dingen, zo is te lezen.

Op de dag dat zij voor het eerst weer uitvaren, zijn een 40-tal vissers 's middags al snel weer terug i.v.m. de grote massa ijs midden op zee

Afsluiting Zuiderzee

Er is in ieder geval nu wel tijd om vergaderingen te bezoeken, o.a. over de voorgenomen afsluiting van de Zuiderzee. De heer Z. Visser komt spreken over de gevolgen voor de visserij. De regering heeft hiervoor fl. 4.000.000.= uitgetrokken en vindt dat dit voldoende is. Maar, zo wordt gezegd, dan is er geen rekening gehouden met de vis die op zee verhandeld wordt, "waarvan nooit opgave geschiedt."

De berichten die er af en toe zijn over het leegvissen, het z.g. "uitvisschen" van de Zuiderzee, komen prima in de kraam van de staatscommissie te pas, maar dreigt dit gevaar dan niet voor de Noordzee?

Van de prachtige beloften van pensioenen voor oude vissers zal ook wel niet veel terecht komen, zo is de mening van de aanwezigen.

Samen sterk

De samenwerking tussen vissers laat te wensen over, maar is toch noodzakelijk om de stem krachtig te kunnen laten horen.

De leden van de afd. Harderwijk van de "Ned. Visscherij Vereeniging" zullen voortaan persoonlijk worden uitgenodigd voor de vergaderingen. Op de openbare aankondiging zijn n.l. vele niet-leden afgekomen. Zij zijn ook toegelaten, maar door hun luidruchtig spreken hebben zij de goede orde verstoord. Er treedt een nieuw bestuur aan: M.A. Cageling sr. en H. Olofsen sr. zijn resp. voorzitter en vice-voorzitter. W.B. Kuijkhoven is secretaris en J.M. van Meer behartigt de financiën. Andries Klaassen wordt vice-penningmeester. Een vice-secretaris is blijkbaar niet nodig of misschien wel niet te vinden.

Onderwijs

De commissie van ingezetenen inzake de leerplicht komt bijeen om een voorzitter, vice-voorzitter en secretaris te kiezen. De heren Stadlander en Ferwerda zullen de eerste twee taken vervullen, maar "geen der aanwezigen was bereid het secretariaat op zich te nemen".

De "Vereniging voor Getrouw Schoolbezoek" heeft i.v.m. de leerplichtwet geen reden van bestaan meer en wordt vervangen door de vereniging "Steun aan het behoeftige schoolkind."

Leerplichtwet 100 jaar

De Leerplichtwet werd in juli 1900 aanvaard en op 1 januari 1901 ingevoerd. In dat jaar ging circa 9 procent van de leerlingen daadwerkelijk naar school. In de eerste helft van de 20ste eeuw werd huisonderwijs nog toegestaan. De schoolopziener, iemand die nu waarschijnlijk onderwijsinspecteur zou heten, moest er op toezien dat de kinderen in zijn arrondissement op school werden ingeschreven en daadwerkelijk naar school gingen. Gebeurde dat niet, dan kregen de ouders een waarschuwing.

Als ook dat geen effect had, dan gaf de schoolopziener het vergrijp door aan de Commissie tot Wering van het Schoolverzuim.

Elke gemeente was verplicht om een Commissie in stellen. De Commissie riep de verantwoordelijke ouder(s) vervolgens op om de oorzaak te achterhalen.

Als de ouders niet kwamen opdagen of zij geen gegronde reden hadden voor het niet naar school gaan van het kind, dan werd de schoolopziener daarvan op de hoogte gesteld. Hij kon dan proces-verbaal opmaken.

Promotie zindelijk Harderwijk

Op 11 maart 's avonds zijn 80 personen, meest neringdoenden, naar hotel Ducroix¹ gekomen om een vereniging op te richten met als doel "aan te moedigen, te ondersteunen of uit te voeren wat kan strekken tot veraangenaming van het verblijf en tot welvaart van Harderwijk" en om reclame te maken "voor een zindelijk stadje met schoone omgeving, dat de slechte naam niet meer verdient, die haar vroeger aankleefde". Dit slaat op het Werfdepot, dat volgens sommigen een groot struikelblok zal blijven, waardoor de mensen niet naar Harderwijk komen. Dit is ook de mening van dr. Knap, die "als medicus getracht heeft mensen over te halen hier te verblijven", overigens zonder resultaat. Luit-kol, Roersch, die deze avond de leiding heeft, zegt dat er veel verbeterd is. Hij wijst op de vriendschappelijke verhouding tussen garnizoen en burgers. "Niemand hoeft zich meer te schamen in Harderwijk te wonen".

Een 60-tal ingezetenen tekent de lijst en zij richten hiermee de vereniging "Harderwijk Vooruit" op. Het bestuur bestaat uit Mr. J.F. Neeb, A.M. Kok, J.H. Saager, L. van Esveld en J.H. de Vidal de St. Germain. De heer Roersch wil geen plaats in het bestuur, maar op verzoek van de heer Neeb wordt hij tot erelid benoemd.

¹ Noot van de redactie: Hotel Ducroix ontleende zijn naam aan Johannes du Croix, een commissionair, die het in 1878 kocht van de logementhouder Gerrit Gerritzn. ten Cate die het op zijn beurt weer had gekocht van de kastelein Gerhardus Gelderman. In 1877 koopt de logementhouder Petrus Gerhardus Baars het hotel maar blijft nog geruime tijd de naam hotel Ducroix voeren voordat het Hotel Baars werd. Ooit heeft het ook nog "Het Wapen van Zutphen" geheette.

Harderwijkers en- of Hienders (9) genealogie

FLURBEN-JACOBA, werkgroep genealogie

VERWARRING ROND EEN NAAM: Van Stralen/Hoffman/Willemse?

Een tekst uit "Huwelijken voor commissarissen van huwelijkszaken¹ der Stad Harderwijk" uit het jaar 1810:

"Johannes van Stralen, jongeman, geboren te Zutphen en wonende alhier, en Aaltje van der Poll (zij heetteachter Aertje), jongedochter, geboren en wonende alhier.

Afkomstige op: 16, 23 en 30 van de Wintermaand (is december).

Voor commissarissen van Huwelijkszaken der Stad Harderwijk. In den huwelijken staat bevestigd den 31^e van Wintermaand 1810."

Tot zover de "huwelijksakte"

Na ruim 21 huwelijksjaren overlijdt Aaltje op 10 Januari 1832, pas 62 jaar jaag.

Johannes trouwt al op 17 oktober 1832, met Mischelina Dijkstra. Hij heet inmiddels Hoffman. Dat blijkt terecht te zijn want bij de huwelijksbijlagen² is een "akte van bekendheid", die vermeldt dat Johannes een buitenachtelijke zoon is van Berendina Hoffmann, een geheten Dina Willemse, van beroep klededraaier, weduwe van Hendrik van Stralen, geboren en wonende te Zutphen, ~~1777~~ overleden op 28-11-1823, oud 62 jaar.

Wie hebben voor het detectivewerk vanicht en vonden het huwelijk tussen Hendrik Antony van Stralen - weduwe, te Zutphen - met Berendina Willemse op 17 Juli 1760, oienede zijn te huwelij op 5 maart 1763 met Anna Maria Leudika.

Ook hebben we gezocht naar de vader van Berendina. Omdat zij Willemse heette, verhalen we een Willem Hoffman die omstreeks 1741 een dochter Berendina kreeg. Het enige wat dat opmerkte was een Berendina, getrouwd te Zutphen op 28-7-1743, dochter van Willem Wilsening en Jirronna Stöling. Er bleef ook nog een echtpaar Willem Hoffman en Willemine Wagenvoort voor te komen, dat kinderen kreeg te Zutphen, ook een Annalina gedoopt op 2-12-1753.

Wie is een Berendina Hoffmann?

De mogelijkheid bestaat dat de zangeres van het nederrijken van Dina Willemse niet precies wisten hoe oud zij was en dat haar leeftijd een beetje te hoog geschat werd. De namen Berendina en Annalina lijken wat

wat op elkaar. Wie weet komen we er nog ernst achter. Zeker is, dat Johannes van Stralen en Johannes Hoffman dezelfde persoon zijn. Van Stralen werd ook wel met doobnaam "v" als "van Stralen" geschreven. De kinderen uit zijn eerste huwelijk heeten dus van Stralen en die uit het 2e huwelijk Hoffman.

Noten:

- 1) Huwelijkscommissarissen: voorlopers van de Burgerlijke Stand
 2) Huwelijksblijagent: officieel uitdrukkend betreffende geboorte of doop, overlijden van ouders of eerdere partner, verichte dienstplicht, etc.

GENEALOGIE

Johannes HOFFMAN (van STRALEN), KONINK, lewcht, Ned.Herv. getrouwd te Zutphen 20-07-1798, overleden te Harderwijk 21-01-1842, zoon van Christoffel Willeman HOFFMAN, akovendragster.

Trouwt (1) Harderwijk 5-12-1810 Aartjen van de POEL, geboren te Harderwijk 04-10-1790 en (Ned.Herv.) getrouwd 07-10-1790, overleden te Harderwijk 10-01-1832; Kintzler van Walfar Jansen van de POEL en Gerritje MEIJER WERF.

Trouwt (2) Harderwijk 17-10-1832 Elizabetha LAMBERTA, geb. Loosdrecht 18-06-1810, overl. Harderwijk 29-01-1892. d. van Klaas OLJKOTRA, kintzler te Ommerschans, en Elizabetha Eijharpe PIETROFFIDA.

Lift het eerste huwelijk:

1. Christoffel van STRALEN, geb. Harderwijk 01-10-1811, op kintzler voor Simon WERT in WER Boeg en verleid te kintzler voor voor Christoffel.
2. Rijke van STRALEN, geb. Harderwijk 24-06-1818, overl. Harderwijk 08-02-1872.
3. Gerritje van STRALEN, geb. Harderwijk 20-07-1814.
4. Rijke Johannes van STRALEN, voormansrecht, voertrek (1835), geb. Harderwijk 29-11-1818, overl. Harderwijk 09-01-1893 om 10.20 UUR, naar een oud Mechtel, hij WRT in 1835 opgelopen voor zijn christelijke nederzetting 27. Opmerking: bij 1.48, zongacht 1894, voertrek 1894, tegen WRT, naar ardeak, WRT 1894, en geb. WRT en verleid voor WRT.
5. Johannes Petrus van STRALEN, geb. Harderwijk 16-06-1818. Op 23-6-1850 vertragen voor nederzetting. ingetrok of de ardeak WRT. In een kintzler.
6. Jacobus Hendricus van STRALEN, wever, geb. Harderwijk 17-07-1825. Voor de nederzetting overlijden op 18-4-1894, volgk. 27. Opmerking: zongacht 1894, voertrek 1894, tegen WRT, naar ardeak, WRT 1894 en verleid voor WRT.
7. Klaas Albertus van STRALEN (de II).
8. Johannes Martje van STRALEN, geb. Harderwijk 16-02-1830

Lift het tweede huwelijk:

1. Johannes HOFFMAN, geb. Harderwijk 16-07-1834, overl. Harderwijk 20-07-1894 om 18.00 u., en Christoffel.

10. Petrus HOFFMAN (zie Iib).
 11. Anna Maria HOFFMAN, geb. Harderwijk 18-05-1828, overl. Harderwijk 08-12-1841 om 16.00 u., 215 Gros Poortsteeg.

Ia Klaas Albertus van STRALEN, koopman (1871), geb. Harderwijk 01-10-1827, overl. Harderwijk 21-10-1871, zn. van I.
 Trouwt Harderwijk 28-08-1852 Jannetje Lubberts, geb. Harderwijk 28-03-1827, overl. Harderwijk 31-01-1879, dr. van Baltus LUBBERTS, droghandelaar, en Jannetje LAMBERTS.

Lijde kinderen:

1. Aartje van STRALEN, geb. Harderwijk 31-08-1862, overl. Harderwijk 15-04-1834.
 Trouwt Harderwijk 28-03-1874 Erik KARSSSEN, landbouwer, geb. Harderwijk 20-07-1830, overl. Harderwijk 10-03-1834, zn. van Hinrick KARSSSEN, landbouwer (1872), en Janna Geertruijke LUTING.
2. Babetta (zie Ib).
3. Jannetje van STRALEN, geb. Harderwijk 14-12-1858.
 Trouwt Harderwijk 08-06-1882 Willem BESSERLSEN, geb. Harderwijk 20-11-1836, overl. Harderwijk 08-04-1824, zn. van Pieter BESSERLSEN, veeveerman, en Aaltje VIEL.
4. Johan van (zie Iib).
5. Klaas Albertus van STRALEN (zie Iic).
6. Dorothea, rouwde, geb. Harderwijk 05-01-1870, en woonde op 18-1-1882 te Aarshuis (paraf ?) en te rijk op 28-4-1883 van Den Haag tot 9-11-1887, op 18-1-1882 te rijk en over van Den Haag om 5-5-1812, en op 28-7-1882 over van Den Haag.

Iib Petrus HOFFMAN, apotheker, geb. Harderwijk 18-07-1828, overl. Harderwijk 21-08-1892, zn. van I.
 Trouwt Harderwijk 20-11-1858 Hermijntje de VENTE, geb. Harderwijk 01-08-1832, overl. in 1892, en woonde op 8-23-1880 naar Den Haag dr. van Aart de VENTE, braverman, huis 459 in de Veldersloot, en Berendina de VENTE.

Lijde kinderen:

1. Mechteld Gerwedda, geb. Harderwijk 20-08-1853, overl. Harderwijk 27-08-1843, heug. Harderwijk 01-10-1843.
 Trouwt Utrecht 09-11-1857 Dirk Jan VERBEEK, winkelier, baljaar, geb. The (DE) 21-08-1804, overl. Harderwijk 20-12-1860, zn. van Pieter VERBEEK, koopman, en Aaltje KOSTER.
2. Johanna Petrus, geb. Harderwijk 20-11-1870, op 18-1-1882 naar rijk en op 8-1-1883 van rijk en overl. op 5-5-1883 naar rijk. overl. over 18-1-1882 op 20-8-1882 en verfeh van naar rijk op 5-8-1887.
3. Gerwedda, geb. Harderwijk 18-05-1870, op 18-1-1882 naar Utrecht.
4. Hermijntje HOFFMAN, geb. Harderwijk 21-08-1872, en ging op 18-11-1880 naar Utrecht.
 Trouwt Harderwijk 14-04-1897 Jan van der FORD, geb. Leeuwarden 1873, zn. van Schelte van der FORD en Joorthe HELMERS.

- IIIa** **Elisabeth van STRAALLEN**, arbeider, geb. Harderwijk 25-12-1855. Sheene was in 1876 bij de Zeepluig. Hij was op 29-10-1876 met verlof in Harderwijk en stonde op 2nd weekend bij de Houtwerfsteek. Hij overleed schiedverrederij op de Arnhemse, Gerts Houtwerf, Gerts Houtwerf en scale 12-8-1881, en het overleed op 29-10-1876, in de 2de 2de 2de, 2de van IIIa.
- Trouw Harderwijk 04-08-1879 Gijze GERARDS, geb. Harderwijk 27-03-1855, overl. Harderwijk 18-04-1882, dr. van Gijbertus Evert Johannes GERARDS, schoenmaker (1882), zn. Gijbertus van de BEEK.

Uit dit huwelijk:

1. Jannetje, geb. Harderwijk 02-02-1880, en verlof op 20-02-1881 naar Amsterdam.
2. Gijbertje, geb. Harderwijk 19-11-1881, overl. Harderwijk 02-04-1884.
3. Thea van de STRAALLEN, geb. Harderwijk 14-12-1883, en verlof naar Utrecht op naam op 1-4-1886 loog op 0-4-1890 verlof en naar Elfers in Utrecht met Tjens.
Trouw Harderwijk 11-08-1896 Tjens TROOST, geb. Nijmegen 1855, zn. van Gerrit TROOST en Keesje PYSSEN.
4. Gijbertus, arbeider, geb. Harderwijk 05-01-1884, met bevestigde bevestiging kerken.
5. Keesje, geb. Harderwijk 10-08-1885, overl. Harderwijk 10-01-1892.
6. Dreesje, geb. Harderwijk 16-07-1891.
7. Gijze, geb. Harderwijk 25-12-1888, en verlof op 29-1-1893 naar Elfers.

- IIIb** **Johannes van STRAALLEN**, arbeider, koopman, geb. Harderwijk 08-02-1863, overl. Harderwijk 24-11-1887, in de Borgmanst. In 1887 is in de plaats van een kleine Keesje in dienst genomen (verloofde) in 1884, regnerd verhuizing de Biedt. In Utrecht, hij was met verlof in Harderwijk 30-4-1885 en 29-8-1885 en verlof naar Amsterdam 24-9-1887, 48 regnerd vesting Biedt, zn. van IIIa.
- Trouw Harderwijk 24-08-1887 Sara Landharts KUNT, geb. Harderwijk 08-08-1864, overl. Harderwijk 24-09-1885, dr. van Gerrit KUNT, landbouwer, zn. Maartje ZEMMAT.

Uit dit huwelijk:

1. Klaas Albertus (de N/a).
2. Esterje, geb. Harderwijk 04-08-1880.
Trouw Harderwijk 23-05-1883 Johannes WITKAMP, machineset
herbenerker, geb. Amsterdam 1864, zn. van Albertus WITKAMP en
Aafje KUNT.
3. Gertrude, geb. Harderwijk 08-08-1882, overl. Harderwijk 22-12-1881.
4. Jannetje, geb. Harderwijk 28-03-1884.
Trouw Harderwijk 20-05-1879 Jan FLAASSEN, rijkswaarschouwer, geb.
Harderwijk 21-12-1861, zn. van Petrus FLAASSEN, arbeider, en Maartje
van PANSBEEK.
5. Aafje, geb. Harderwijk 18-11-1884, overl. Harderwijk 25-13-1887.
Trouw Harderwijk 04-11-1888 Maartje UTRECHT, rijksw. geb. Harderwijk
30-08-1861, overl. Harderwijk 07-11-1889, zn. van Evert UTRECHT,
koffiehandelker, rijksw., de Maartje van LOOZEMOOND. Hele
verloofde met zijn KUNT.
Bijz. hervormd op 12-8-1880 met Gerrit Hein de Pansje, geb. Harderwijk 8-
3-1876, overl. ald. 1-1-1882, zn. v. Johannes de Pansje en Polletje
Oppekkamp.

- IIIc **Klaas Albertus van STRALEN**, koopman in groenten, geb. Harderwijk 30-12-1865, overl. Ermelo 13-08-1926, ze woonden o.a. Markt 19, en vertrokken op 27-4-1922 naar Ermelo met de jongste kinderen. Klaas koopt uit de erfenis van Margaretha Bernarda Roosen het pand Markt nr.19 (E-294) en tevens het daarnaast liggende pand (E-295). In 1924 verkoopt hij het aan ene Teunis Beers (zie kaartje), Zoon van Ila.

Trouwt Utrecht 14-11-1894 **Hendrika LEEMAN**, geb. Utrecht 13-06-1875, overl. Harderwijk 21-02-1945, dr. van **Cornelis LEEMAN** en **Petronella KAMPERS**.

Uit dit huwelijk:

1. **Klaas Albertus**, geb. Harderwijk 07-01-1897, overl. Harderwijk 19-01-1910.
2. **Cornelis Johannes** (zie IVb).
3. **Jannetje**, geb. Harderwijk 07-02-1902.
Trouwt Harderwijk 27-04-1922, (ze vertrokken op dezelfde dag naar Ede) **Bessel Gerrit JANSEN**, geb. Harderwijk 17-12-1899, zn. van **Bessel JANSEN** en **Beertje van de KAMP**.
4. **Petronella**, geb. Harderwijk 26-11-1905, overl. Harderwijk 12-12-1976, zij ging al op 2-11-1921 in Ermelo wonen.
Trouwt Harderwijk 07-07-1926 **Willem van der VEEN**, geb. Enschede 1902, overl. Harderwijk 21-08-1968, zn. van **Johannes van der VEEN** en **Janna BIERMAN**.
5. **Terese Johanna**, geb. Harderwijk 02-06-1907, overl. Amsterdam 08-02-1978, ze woonde tussen 2-11-1921 en haar huwelijk een tijdje in Utrecht.
Trouwt Harderwijk 27-03-1929 **Johannes KOK**, geb. Harderwijk 29-11-1904, overl. Zwolle 17-07-1963, zn. van **Peter KOK** en **Jacobje van BEEKHUIZEN**.
6. **Johanna Cornelia**, dienstbode, linnenjuffrouw, geb. Harderwijk 12-09-1909, overl. Harderwijk 07-02-1995.
Trouwt Harderwijk 19-02-1930 **Jan VELTHUIS**, geb. Harderwijk 1907, zn. van **Albert VELTHUIS** en **Elizabeth ADMIRAAL**.
7. **Klaas Albertus**, geb. Harderwijk 20-06-1911, overl. Harderwijk 20-07-1917.
8. **Hendrika**, geb. Harderwijk 27-10-1916, ze vertrekt op 29-10-1938 naar Utrecht.
Trouwt Harderwijk 27-10-1938 **A. van DIJK**.
9. **Klaas Albertus**, geb. Harderwijk 29-05-1919.

- IVa **Klaas Albertus van STRAALen**, koopman, geb. Harderwijk 26-05-1888, overl. Harderwijk 24-06-1957, ze woonden a.e.v. Rabbistraat, Hoogstraat, Rabbistraat en Tonsel, later Kleine Grindweg (Frisialaan) 12, Roggelaan 6, Israëlstraat 7, Hoogstraat 37 en Bruggestraat 15 II, zn. van IIIb.
Trouwt Harderwijk 24-06-1908 **Anna HELMANS**, geb. Harderwijk 12-12-1888, overl. Harderwijk 02-02-1957, dr. van **Gerrit HELMANS** en **Anna MEIJBOOM**.

Uit dit huwelijk:

1. **Johannes**, geb. Harderwijk 18-08-1911.
2. **Anna**, geb. Harderwijk 10-07-1913.
Trouwt Harderwijk 04-07-1934 **Jan OLOFSEN**, geb. Harderwijk 04-10-1906, overl. Harderwijk 09-11-1939.

- IVb **Cornelis Johannes van STRALen**, geb. Harderwijk 20-08-1900, overl. Harderwijk 24-07-1978, zn. van IIIc.
Trouwt Harderwijk 06-10-1920 **Jannetje REIJERSE**, geb. Harderwijk 05-06-1899, overl. Harderwijk 12-03-1982, dr. van **Reind REIJERSE** en **Maria de BRUIN**.

Uit dit huwelijk:

1. **Klaas Albertus**, groentehandelaar, geb. Harderwijk 07-12-1920.
Trouwt **Aaltje KRUISDIJK**, geb. Harderwijk 07-11-1920, overl. Harderwijk 17-07-1949, na een miskraam, dr.v. Peter Kruisdijk en Klaasje Hamstra.
2. **Reind**, groentehandelaar, geb. Harderwijk 04-02-1923, overl. Harderwijk 28-01-1996.
Trouwt **Elisabeth VERHEIJ**, geb. 1925, overl. Harderwijk 25-03-1995.
3. **Hendrika** (Riek), geb. Harderwijk 07-04-1926.
4. **Marinus** (Mies), groentehandelaar, geb. Harderwijk 08-02-1929.
5. **Jans**, geb. Harderwijk 26-06-1930.
6. **Johannes Cornelis**, geb. Harderwijk 03-01-1938, overl. Harderwijk 03-11-1987.
Trouwt **Fenny ten HOVE**, geb. 1941, overl. Harderwijk 03-11-1987.

*Groentenkelder van Cornelis Johannes van Straalen,
Luttekepoortstraat 9, omstreeks de jaren '60.
Nu Dierenspecialzaak Pet's Place*

Algemene Ledenvergadering

Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 20 februari 2001 in de Plantagekerk

1. Opening

Voorzitter N.G.R. de Jong opent de vergadering om 20.00 uur en welkomwoord aan het de spreker voor deze avond te de heer K.Dansen.

2. Geschiedenis en bestuur Stoomtrein

Het verslag van de toeling van de heer K.Dansen, die ook dank voor de voorzitter werd afgelezen, is opgenomen in het meesturen van het VSB-verslag.

3. Feest

4. Mededelingen

De voorzitter geeft korte toelichting op het gebaar in het Politiek Café 7 februari j.l. Burgemeester J.G. de Geen was verbaasd over de afspiegeling, die Heek stuurde, Louis Beyers in de Hek de Jong, voorzitter van Harderwijk, studee voor de gemeente. De voorzitter deelde mee dat hij tijdens de busreis bijontonaal bent opgemerkt, dat dit er volgende maal door de gemeente wordt gebeslist, hij het gemid had dat hij den bekeerd werd. De voorzitter had zijn afgelezen met enige voorbeelden toe. Naar bevestiging van de notulen van de burgemeester heeft de voorzitter een een oriëntatie met hem gevraagd. Dit onderhoud zal op vrijdag 9 maart a.s. plaatsvinden.

5. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 24 februari 1999

De notulen worden aangenomen, met dank van de aanwezige aanstaats.

6. Jaarverslag 2000

g.1. Algemene jaar balans een klein groei van het aantal routes lopen.

Op naar de 400 De Ien het bestuur wat ziele bevelen. De leden worden opgeroepen mee te denken en bijdragen te verspreiden.

g.2. In honoraria. Troef en inspirerend voorbeeld van Mevr. Gaby Heek-Vrijhof worden gemenoreerd.

g.7. De heer Van Eiden vraagt naar toelichting van het verslag van de eigenaarsgroep van Harderwijk in de gemeenteraad monumentencommissie, of er ook een verslag naar de Streekmusea-commissie wordt worden gemaakt. De voorzitter antwoorde, dat de begeerten van de Streekmusea-commissie op persoonlijke Bst zijning hebben en wat namens Harderwijk.

De heer Van Eiden en Van die Eiden vragen vervolgens of het niet mogelijk is om een verslag af te schrijven van Harderwijk in de Streekmusea-commissie te krijgen.

De voorzitter zal het meenemen voor de volgende vergadering van de Streekmusea-commissie.

7. Financieel overzicht 2000 en begroting 2001

Geen vragen of opmerkingen. De omroepen van 19 auto met leiding van het jaar 2001 wordt aangenomen.

De raadcommissie bij raade van de heer M.J.M. van Broekhoven verklaarde de verslaggeving correct, waarna discussie wordt volgend. De heer van Broekhoven treedt af, in zijn plaats treedt de heer A.C. Rutten toe tot de raadscommissie.

8. Verkiezing bestuursleden

De voorgedragen kandidaten mev. B.P.J. Gehrrevel en de heer C.S.E. Mulder worden in de bestuurlijke verkiezingen benoemd, waarbij een derde partij een de stelsel onaanvaardbare overtuiging van het bestuur.

9. Rondvraag

Er worden geen vragen gesteld.

10. Sluiting: Omstreeks 22.00 uur stuit de voorzitter mee een "wel 2001" de vergadering.

Samenstelling bestuur en werkgroepen

Bestuur:

		postcode	telf.	functie
N.C.R. de Jong	Beethovendreef 13	3845 AR	42 13 42	voorzitter
S.P.J. Schoneveld-Jansen	Rooseveltlaan 4	3844 AJ	41 46 01	secretaris
K.Chr. Uittien	J.P.Heyelaan 58	3842 CL	41 44 31	penningm.
R.van der Schaaff	Ln.der Ver.Naties 9	3844 AD	41 36 13	excursies
J. de Groot	Str. van Sevenhuyzen 4	3841 CZ	42 82 72	excursies
C.S.E. Muiser	Rietgorsmeen 53	3844 ZL	42 81 37	P.R.

Redactie:

R.K.S. Beute	Smeepoortenbrink 17	3841 EZ	41 62 63	hfd.red.
Mevr. Verwijs-ten Hove	Friesegracht 13	3841 GM	42 06 93	lid
A.J.F. Numan	Venkel 24, Dronten		0321-338212	spec.ed
K.Chr. Uittien	J.P.Heyelaan 58	3842 CL	41 44 31	lid

Ledenadministratie

K.Chr. Uittien	J.P.Heyelaan 58	3842 CL	41 44 31	
----------------	-----------------	---------	----------	--

Werkgroep archeologie:

N.C.R. de Jong	Beethovendreef 13	3845 AR	42 13 42	voorzitter
W.D. Grimm	Bunschotermeen 33	3844 HE	41 86 61	lid
namens de Archeologische Werkgroep Nederland:				
H.W. Stuurman	Rietgorsmeen 74	3844 ZV	43 48 78	lid

Werkgroep genealogie:

Drs.J. Duinkerken	De Veste 16-12, Lelystad		0320-215501	adviseur
G. Verwijs-ten Hove	Friesegracht 13	3841 GM	42 06 93	lid
G. Renden	Bachdreef 159	3840 BC	45 18 06	lid
R. van Sonnen-Kost	Middenlaan 9	3843 BA	41 59 48	lid
A. Jansen	Nassaulaan 5, Ermelo	3851 XZ	55 16 03	lid
J.J. Pettinga	Emdenmeen 14	3844 EC	41 64 16	lid
Fam. Uittien	J.P.Heyelaan 58	3842 CL	41 44 31	lid

Werkgroep Kroniek van Harderwijk:

Mevr. A. Kuper	Korhoenlaan 1-17	3847 LL	43 23 42	voorzitter
J.J.H. Kooiman	Smeepoortstraat 20	3841 EJ	41 96 38	lid

Werkgroep Open Monumentendag

N.C.R. de Jong	Beethovendreef 13	3845 AR	42 13 42	voorzitter
mevr.R. Poolen-Brouwer.	Kruisweg 4	3849 WA	41 73 24	lid
R. van der Schaaff	Ln.der Ver.Naties 9	3844 AD	41 36 13	lid
K.Chr. Uittien	J.P.Heyelaan 58	3842 CL	41 44 31	lid

Plattegrond Harderwijk 1639 geteekend door Nicolaas Geelkerken.

"HERDEREWICH"

de oudheidkundige vereniging van Harderwijk en Hierden
Postbus 210,
3840 AE Harderwijk